

**FAMILIE
VERTROUWENS
PERSONEN**

JAARVERSLAG 2019

Instellingssubsidie

Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen

Mei 2020

Inhoud

Voorwoord	3
Ontwikkelingen	3
Toenemende vraag naar familievertrouwenswerk	3
Samenwerking met instellingen	4
1. Wat opviel in 2019: trends en signalen uit de praktijk.....	5
2. Familievertrouwenswerk	7
Formatie per jaar in relatie tot aantallen casuïstiek	7
Juridische status.....	7
Bekend met de familievertrouwenspersonen via.....	8
Hoofdonderwerp hulpvraag.....	9
Contact familievertrouwenspersoon met de behandelaar.....	9
Ondersteuning klachtenprocedure	10
Relatie hulpvrager tot patiënt.....	10
Tevredenheid over de familievertrouwenspersoon	10
3. Randvoorwaarden familievertrouwenswerk	11
4. Landelijk bureau.....	13
5. Risicomanagement.....	15
6. Financiële realisatie 2019.....	18
Resultaat 2019.....	18
Cofinanciering door ggz-instellingen van loonkosten LSFVP	18
Kosten bestuur en toezicht.....	19
Financiering van de activiteiten.....	19
Eigen vermogen	19
Investeringen	19
Bijlagen.....	20
Aangesloten instellingen met BOPZ-aanwijzing	20
Aangesloten instellingen met een dienstverleningsovereenkomst.....	23
Medewerkers	24
Bestuur.....	24
Landelijk Bureau.....	24
Familievertrouwenspersonen.....	24
Doelstelling en activiteiten van de LSFVP	25
Toelichting en omvang van het vrij besteedbaar vermogen.....	25
Stellige voornemens 2020.....	25
Begroting 2020.....	26

Voorwoord

Ontwikkelingen

Er is in 2019 veel gebeurd. De Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (LSFVP) heeft zich samen met alle ketenpartners in den lande voorbereid op de implementatie van de Wvggz. Daarmee is een verdere bijdrage geleverd aan de stabiele en gewaardeerde plek van het familievertrouwenswerk in de Nederlandse geestelijke gezondheidszorg. Het betrekken van naasten bij de zorg was met de komst van de Generieke Module Naastbetrokkenen al niet meer vrijblijvend, maar het vastleggen van de positie van familie en naastbetrokkenen in de wet draagt zeker bij aan de gewenste cultuur en daarmee aan de kwaliteit van zorg. In 2019 is voor de eerste keer een overeenkomst Dienstverlening Algemeen en Economisch Belang (DAEB) afgesloten tussen het ministerie van VWS en onze stichting. In deze overeenkomst zijn onder andere ook specifieke kwaliteitseisen aan het familievertrouwenswerk vastgelegd, bijvoorbeeld op het gebied van opleiding. Er is in 2019 dan ook veel aandacht besteed aan het goed voorbereiden van de familievertrouwenspersonen op de Wvggz. Aan bod kwamen, naast het meer reguliere opleidingsaanbod, de Wvggz, protocollering, informatievoorziening, afstemming met ketenpartners en veilige mail. De DAEB is van groot belang voor de uitvoering van de wettelijke taak en de wijze waarop de LSFVP samenwerkt met de inspectie en andere stakeholders.

In het laatste kwartaal hebben wij met veel instellingen voor het eerst een overeenkomst afgesloten. Met name de PAAZ'en, PUK's, instellingen voor forensische zorg en kinder- & jeugdpsychiatrische klinieken waren tot dat moment nog ondervertegenwoordigd. Omdat de wet het beschikbaar stellen van een onafhankelijke familievertrouwenspersoon verplicht heeft gesteld, hebben een significant aantal nu ook een overeenkomst met de LSFVP afgesloten.

Toenemende vraag naar familievertrouwenswerk

De trend zette zich voort dat meer zorg ambulant aangeboden werd en de klinische voorzieningen in omvang afnamen. Anders dan op grond daarvan verwacht zou mogen worden, heeft dit niet geleid tot een afname van de hulpvragen aan de familievertrouwenspersonen. Integendeel: in 2019 zijn ruim 2200 casussen behandeld, dat is 10% meer dan het jaar ervoor. Bovendien werd de casuïstiek ingewikkelder. Deels wordt dit veroorzaakt doordat er gemiddeld meer mensen bij een casus betrokken raakten en deels omdat de verkorting van de gemiddelde opnameduur meer druk op de familie legt en er dus eerder en sneller hulp wordt gezocht van een familievertrouwenspersoon. Deze trend zal naar verwachting met het in werking treden van de Wvggz verder doorzetten. Immers, gedwongen zorg thuis gaat mogelijk worden en de familie zal in het algemeen een grotere rol in de zorg gaan krijgen. De dienstverlening van de familievertrouwenspersonen zal hierdoor aan bekendheid winnen. Alleen al

hierdoor wordt een toename van casuïstiek verwacht. Een duidelijk voortekken is dat in het afgelopen jaar in toenemende mate informatie en advies werd gevraagd over de Wvvgg en de consequenties daarvan voor familie en naasten. Deze ontwikkeling kwam in het vierde kwartaal goed op gang. In totaal ging het om enige honderden verzoeken.

Samenwerking met instellingen

Binnen de instellingen ervaren wij, enkele uitzonderingen uiteraard daargelaten, een goede samenwerking met behandelaren, familie-ervaringsdeskundigen en klachtenfunctionarissen. Er wordt zo nodig en tijdig naar elkaar verwezen en familie weet ons daardoor meestal goed te vinden. Zoals elk jaar is ook over 2019 voor elke instelling een specifiek instellingsgebonden rapport opgemaakt en besproken met de Raad van Bestuur of diens vertegenwoordiger. Hier worden niet alleen de bevindingen van het afgelopen jaar besproken, maar ook komt aan de orde hoe de LSFVP en de familievertouwenspersoon kunnen bijdragen aan verdere verbetering van het familiebeleid en/of de betrokkenheid bij de zorg waarvoor de instellingen verantwoordelijkheid dragen. De daarmee gezamenlijk ontwikkelde best practices kunnen dan weer dienen als voorbeelden over de gewenste betrokkenheid van de familie bij de psychiatrische zorg voor mensen in andere domeinen.

Juni 2020

Drs. Rob Jongejans, directeur-bestuurder

1. Wat opviel in 2019: trends en signalen uit de praktijk

Er zijn de laatste jaren veel goede stappen gezet. Bij de meeste instellingen staat het familiebeleid inmiddels hoog op de agenda en dat is voelbaar als familievertrouwenspersoon. Instellingsmedewerkers staan steeds meer open voor onze dienstverlening, er wordt door hulpverleners vaker doorverwezen naar de familievertrouwenspersoon en de contacten binnen de organisatie zijn over het algemeen prettig. Ook bij naasten overheersen de positieve signalen van ervaren steun in de instelling. Van de vele patiënten in zorg per jaar zoeken slechts een kleine minderheid contact met de familievertrouwenspersoon. Dat betekent toch wel dat de betrokkenheid van familie bij de behandeling en de inspanningen die de zorgverleners hiervoor doen veruit in de meeste gevallen zonder problemen verloopt. De LSFVP ervaart daarbij de instellingen als een goede en inspirerende partner bij de uitvoering van haar opdracht familievertrouwenswerk aan te bieden aan familie en naasten van bij hen in zorg zijnde patiënten. Instellingen tonen zich zeer bereid adviezen van de familievertrouwenspersonen over te nemen. Toch merkt de familievertrouwenspersoon in de dagelijkse praktijk dat het nog beter kan. Die signalen willen we u niet onthouden.

De landelijke ontwikkelingen in de ggz hebben niet alleen uitwerking op patiënten en hulpverleners, maar zeker ook op naasten. Het valt op dat naasten moeite hebben de juiste weg te vinden naar hulp en ondersteuning voor de patiënt en voor henzelf. Steeds vaker zijn er meerdere partijen betrokken en zoeken deze partijen onderling nog naar een goede samenwerking. Toch is deze samenwerking cruciaal voor het verkrijgen van een goed beeld van de behoefte aan zorg en begeleiding. Is de weg naar hulp en ondersteuning eenmaal gevonden, dan komt het nog voor dat patiënt en naasten de enigen zijn die het complete overzicht hebben van alle betrokkenen bij de zorg. Het lukt naasten of de ingeschakelde familievertrouwenspersoon niet altijd goed om contact te leggen met de verantwoordelijke behandelaar. Een veelgehoorde klacht is dat er zoveel personele wisselingen zijn. Patiënten en hun naasten moeten soms meerdere keren kennismaken met een nieuwe behandelaar, omdat de vorige vertrokken is en elders is gaan werken. Uit de rapportages van de familievertrouwenspersonen aan de instellingen blijkt dat met de transitie van de zorg, reorganisaties, bezuinigingen en het grote personeelsverloop, vragen en ergernissen bij naasten oproepen. Naasten geven aan dat de contacten met de medewerkers van de instellingen over het algemeen goed zijn, maar dat ze veelal zélf het initiatief moeten nemen. Ook moeten naasten vaak zelf vragen om schriftelijke informatie over wet- en regelgeving, protocollen, richtlijnen, zorgprogramma's en behandelplannen. Ze weten daardoor niet altijd wat ze mogen verwachten van de zorg.

Bij een aantal instellingen speelt de veronderstelling een rol dat naarmate zij het familiebeleid beter op orde hebben, de behoefte bij naasten om zich tot een familievertrouwenspersoon te wenden afneemt. De cijfers laten echter wat anders zien: het aantal hulpvragen neemt niet af. Een verklaring hiervoor ligt bij de groeiende betrokkenheid van naasten bij de zorg, waardoor de familievertrouwenspersoon sneller in beeld komt, en de verbeterde samenwerking tussen instellingsmedewerkers en familievertrouwenspersoon. Vooral de contacten met klachtenfunctionarissen en familie-ervaringsdeskundigen zijn bijzonder vruchtbaar voor de ontwikkeling van goed familiebeleid en de verbetering van de positie van naasten in de zorg. Als het dan toch fout gaat is communicatie, of het gebrek eraan, meestal aan te wijzen als bron van ongenoegen, conflicten en fouten. Deze ongenoegens zijn te voorkomen door bij de start van de zorg naar de verwachtingen van de naasten te vragen en hen te informeren over wat haalbaar is.

We horen nog te vaak dat naasten door de instelling of behandelaar onvoldoende geïnformeerd worden over het ziektebeeld, wat zij ervan kunnen verwachten en hoe ze ermee om kunnen gaan. Naasten komen voor die informatie vaak naar de familievertrouwenspersoon, terwijl dit eigenlijk door de instelling georganiseerd zou moeten worden. De behandelaar en de familievertrouwenspersoon hebben eigen verantwoordelijkheden en die mogen elkaar niet hinderen. Naasten willen bij aanvang van een behandeltraject veelal actief betrokken worden en meedenken. Ze hebben behoefte aan uitleg over het doel van de opname en of de behandeling. Onderdeel van ontevredenheid over de behandeling is dat naasten soms geen idee van hebben waar de behandeling van

de patiënt zich op richt. Wanneer kan hun dierbare weer naar huis? Wat moet er dan zijn bereikt? Wat mogen ze in de toekomst verwachten van het ziektebeeld? Extra knellend wordt dit als naasten zich overvallen voelen door het snelle ontslag van de patiënt en de voortzetting van de behandeling buiten de kliniek. Te snel wordt dan uitgegaan van de beschikbaarheid en inzet van mantelzorgers.

Het betrekken van de familie bij de zorg en de privacy van de patiënt staat soms, ten onrechte, op gespannen voet met elkaar. Wanneer een patiënt niet wil dat de behandelaar spreekt met zijn naasten, is het begrijpelijk dat de behandelaar de vertrouwensband met de patiënt niet onder druk wil zetten. Naasten de gelegenheid geven om voor de zorg cruciale informatie te geven kan echter op zichzelf geen inbreuk op de privacy zijn. Partners en ouders dragen vaak een leven lang de last van de zorg voor de patiënt. Voor hen is het frustrerend om te ervaren dat wat zij belangrijk vinden voor hun dierbare, niet door de behandelaar wordt meegenomen. Daarnaast is er grote behoefte aan aandacht voor de zorgen van naasten zelf. Ze zijn bijvoorbeeld ongerust omdat een dwangmaatregel opgeheven wordt of zien op tegen ontslag van een patiënt waarbij sprake is van suïcidaliteit. Ook op dit terrein kunnen nog stappen ter verbetering worden gezet. Bijvoorbeeld door de patiënt van meet af aan uit te leggen dat betrokkenheid van naasten uitgangspunt is en gezien wordt als van belang voor de kwaliteit en de continuïteit van de zorg.

Naasten merken dat de opnameduur korter is. Was het vroeger normaal om bij een opname drie maanden in de kliniek te verblijven, nu streeft men al na enkele weken naar ontslag. Dit wordt benoemd aan het begin van de opname, maar toch overvalt het naasten vaak. Ze realiseren zich in de hectiek van de opname niet altijd wat het in de praktijk betekent. Omdat patiënten korter worden opgenomen, minder snel worden opgenomen en er wachtlijsten zijn voor behandelingen, spelen naasten als vanzelf een grotere rol in de ondersteuning van de patiënt. Dit vereist nauwere samenwerking tussen naasten en hulpverlening. Na een crisisopname is het vervolgaanbod thuis gelimiteerd tot zes weken. Daarna neemt het FACT-team het veelal over en nemen de frequentie en de intensiteit van de zorg steeds verder af. We constateren regelmatig dat het op papier goed geregeld is, maar dat de zorg te weinig aansluit bij het herstelproces van de patiënt en zijn omgeving. Naasten zijn onzeker over wat er na ontslag gaat gebeuren. Ze maken zich zorgen, bijvoorbeeld bij suïcidaliteit, en komen onvoldoende tot rust.

Met de komst van de nieuwe wet overzien naasten nog onvoldoende wat dat voor hun kan betekenen. Ze missen informatie hierover en maken zich zorgen over hoe gedwongen zorg er uit kan komen te zien en hoe lastig dit kan worden voor de relatie die ze met de patiënt hebben. Naasten horen er tegenstrijdige berichten over zowel binnen de ggz instellingen als daarbuiten wat de zorgen die ze hebben niet ten goede komt. Ze hebben vragen over wat er van hen verwacht gaat worden en wat de grotere zeggenschap bij de zorg inhoudt. Ook is voor hen niet duidelijk hoe het zal gaan met meldingen bij de gemeenten en hoe de nieuwe processen er uit komen te zien.

De LSFVP is goed op de komst van de nieuwe wet voorbereid. Samen met ketenpartners en familieorganisaties heeft de LSFVP bijgedragen aan alle voor familie en naasten relevante onderdelen van de (implementatie van) de Wvvgz. Ook daarmee hebben we de belangen van familie in verschillende gremia met succes vertegenwoordigd. De LSFVP zal zich onvermoeid inzetten om mogelijkheden en kansen te blijven opzoeken om samen de met instellingen de betrokkenheid van de familie en hun positie binnen de zorg te blijven verbeteren.

2. Familievertrouwenswerk

Formatie per jaar in relatie tot aantallen casuïstiek

	2017	2018	2019
gemiddelde formatie familievertrouwenspersonen	13,9	15,8	16,0
aantal casuïstiek	1795	2059	2243
caseload: aantal casuïstiek per fte (gemiddeld)	129	130	140

In voorgaande jaren (vanaf 2017 t/m 2019) werd bij gelijk aantal contracten met ggz-instellingen respectievelijk 1795, 2059 en 2243 casussen gerealiseerd.¹ Naar alle waarschijnlijkheid is de potentiële omvang van de vraag naar onze dienstverlening ook in 2019 nog groter. Er zijn veel wisselingen in personeel bij instellingen, afdelingen worden afgestoten, samengevoegd of gereorganiseerd, waardoor de kans dat het familievertrouwenswerk bij medewerkers van instellingen bekend is nog niet optimaal is. Ondanks bovenstaande kanttekening wijst de toename van het aantal casuïstiek mogelijk op een groei van de bekendheid bij familie naasten met de familievertrouwenspersoon. De komst van de Wvvgz roept bij familie veel vragen op brengt onzekerheden met zich mee.

Een casus omvat gemiddeld een viertal gesprekken, maar de spreiding is groot. Zo zijn er veel casussen die uit één gesprek bestaan, maar ook een aantal waar tien of meer gesprekken wordt genoteerd. De caseload is weliswaar fors toegenomen, maar de gemiddeld bestede tijd aan een casus neemt ook wel af. Zo blijft de directe tijd tamelijk constant.

Juridische status

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
Vrijwillig	1096	53,2 %	1332	59,4%
RM	291	14,1 %	346	15,4%
IBS	113	5,5 %	100	4,5%
voorwaardelijke machtiging	12	0,6 %	15	0,7%
vanuit gevangeniswezen + MR	9	0,4 %	6	0,3%
vrijwillig + OTS	2	0,1 %	10	0,4%
Bemoeizorg	4	0,2 %	8	0,4%
TBS	6	0,3 %	8	0,4%
vanuit gevangeniswezen + vrijwillig	3	0,1 %	5	0,2%
strafrechtelijke last	5	0,2 %	5	0,2%
vrijwillig + strafrechtelijke voorwaarden	5	0,2 %	2	0,1%
Anders	38	1,8 %	366	16,3%
Onbekend	475	23,1 %	40	1,8%
TOTAAL	2059	100 %	2243	100 %

¹ NB: in alle tabellen zijn de gegevens van de casussen die zijn behandeld in het kader van ons project Sociaal Domein weggelaten. De cijfers betreffen dus alleen onze reguliere dienstverlening.

Als eerste een overzicht van de verdeling van casuïstiek over de juridische status van de patiënt. Als deze niet relevant is voor de casuïstiek werd er niet altijd naar gevraagd, waardoor de categorie “onbekend 2018” relatief groot is. In 2019 is in aanloop van de Wvvggz vaker naar de juridische status gevraagd om de resultaten te kunnen gebruiken als input voor de prognose van het aantal Wvvggz-gerelateerde casuïstiek in 2020. Met name het relatieve aandeel van familie van vrijwillig in zorg zijnde patiënten scoorde in 2019 hoger. Omdat het relatieve aandeel de overige categorieën nagenoeg constant blijft, lijkt het aannemelijk dat er een verband bestaat tussen de stijging van het aantal “vrijwillig” en de daling van het aantal “onbekend”. Anders gezegd: als in 2018 minder “onbekend” was ingevuld, zou waarschijnlijk het aantal “vrijwillig” navenant hoger zijn.

Bekend met de familievertouwenspersonen via

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
website zorgaanbieder	715	34,7 %	739	32,9%
bekend met de (LS)FVP	317	15,4 %	433	19,3%
hulpverlener ggz	285	13,8 %	288	12,8%
internet/zoekmachine	138	6,7 %	205	9,1%
website LSFVP	140	6,8 %	173	7,7%
familielid of kennis	47	2,3 %	60	2,7%
Familieorganisatie	54	2,6 %	57	2,5%
(stichting) PVP	40	1,9 %	46	2,1%
folder/publicatie LSFVP	46	2,2 %	39	1,7%
klachtenfunctionaris	27	1,3 %	30	1,3%
professional sociaal domein	31	1,5 %	28	1,2%
inspectie GJ	10	0,5 %	7	0,3%
steunpunt mantelzorg	9	0,4 %	4	0,2%
media	5	0,2 %	0	0,0 %
anders	141	6,8 %	97	4,3%
onbekend	54	2,6 %	37	1,6%
TOTAAL	2059	100 %	2243	100 %

Opvallend is dat de casuïstiek voor een belangrijk deel tot stand komt na raadpleging van de website van de zorgaanbieder (ggz-instelling) of een hulpverlener van de GGZ (samen 45,7%). Bemoedigend is dat veel organisaties ons weten te vinden en familie op ons spoor zetten. Tenslotte zijn de voor de hand liggende partners in het triadegericht werken goed vertegenwoordigd als verwijzer.

Hoofdonderwerp hulpvraag

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
vraag om informatie/advies	477	23,2 %	598	26,7%
ontevreden met de zorg/behandeling	669	32,5 %	569	25,4%
vraag om steun	214	10,4 %	291	13,0%
hoe om te gaan met het ziektebeeld	180	8,7 %	276	12,3%
vraag om bemiddeling	183	8,9 %	215	9,6%
ontevreden over bejegening familie	111	5,4 %	96	4,3%
weinig betrokken bij behandeling	95	4,6 %	95	4,2%
patiënt wil of krijgt geen zorg/begeleiding	23	1,1 %	35	1,6%
zorgen om persoonlijke draagkracht	38	1,8 %	20	0,9%
zorgen om persoonlijke veiligheid	13	0,6 %	15	0,7%
geen ondersteuning gevonden in het sociaal domein	12	0,6 %	5	0,2%
onvrede over ondersteuning in sociaal domein	2	0,0 %	1	0,0%
anders	34	1,7 %	23	1,0%
onbekend	8	0,4 %	4	0,2%
TOTAAL	2059	100%	2243	100 %

De ontevredenheid met de zorg is duidelijk afgenomen, zowel in absolute cijfers als in hun relatieve aandeel. Deze positieve trend zien we ook de daling van “ontevredenheid over bejegening familie”. Er is een groei te zien in de behoefte aan ondersteuning en de vraag hoe om te gaan met het ziektebeeld.

Contact familievertouwenspersoon met de behandelaar

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
wel contact over de casus	1018	49,4 %	998	44,5%
geen contact over de casus	1041	50,6 %	1245	55,5%
TOTAAL	2059	100%	2243	100 %

Ondanks de toenemende erkenning bij alle betrokkenen dat triadisch werken (en dus contact van de familievertouwenspersoon met de behandelaar) een verbetering van de kwaliteit van zorg betekent, is er toch een relatieve afname van 5% te zien. Navraag bij familievertouwenspersonen leert dat hier de toenemende caseload zich laat gelden. Er is vaak te weinig tijd om met de behandelaar contact te hebben.

Ondersteuning klachtenprocedure

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
wel ondersteuning door familievertouwenspersoon	93	4,5 %	93	4,1%
geen ondersteuning door familievertouwenspersoon	1966	95,5 %	2150	95,9%
TOTAAL	2059	100%	2243	100 %

Deze cijfers zijn nagenoeg gelijk.

Relatie hulpvrager tot patiënt

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
Familie	1497	72,7 %	1538	68,6%
Partner	304	14,8 %	348	15,5%
andere naaste	242	11,8 %	252	11,2%
Onbekend	16	0,8 %	105	4,7%
TOTAAL	2059	100 %	2243	100 %

Veruit in de meeste gevallen betreffen het voor de zorg van de patiënt relevante familieleden en partners, die als zodanig in het patiëntdossier vermeld staan als contactpersoon.

Tevredenheid over de familievertouwenspersoon

	n 2018	% 2018	n 2019	% 2019
hulpvrager is tevreden	1062	51,6 %	1400	62,4%
erg tevreden	358	17,4 %	421	18,8%
ontevreden	25	1,2 %	397	17,7%
onbekend	614	29,8 %	25	1,1%
TOTAAL	2059	100 %	2243	100 %

De klanttevredenheid blijft hoog en is zelfs gegroeid van 71% naar 81%. Een prestatie waar we trots op zijn. Het betekent ook dat de familievertouwenspersonen goed weten over te brengen wat van hen verwacht kan worden. Ook al lukt het niet te krijgen wat je wil, duidelijk zijn over wat de familievertouwenspersoon kan en wil doen (zowel binnen de triade als breder in methodisch verband) helpt de naaste om de juiste verwachtingen over de mogelijkheden te hebben waardoor teleurstellingen zo veel mogelijk voorkomen worden. Het significante verschil in de categorie onbekend tussen 2018 en 2019 heeft te maken met het feit dat er in voorgaande jaren niet consequent naar gevraagd werd.

3. Randvoorwaarden familievertrouwenswerk

Ook in 2019 heeft de LSFVP doelgericht in deskundigheidsbevordering en kwaliteit geïnvesteerd. Speerpunt was de voorbereiding op de Wet verplichte ggz in de tweede helft van het jaar. Verschillende externe deskundigen (jurist en psychiater Rembrandt Zuijderhoudt, hoogleraar Kees Bankman, geneesheer-directeur Pieter Prins) lieten tijdens landelijke bijeenkomsten hun licht schijnen op de gevolgen van de wet voor de praktijk van de zorg en voor de inzet van de familievertrouwenspersonen. Over het bemiddelen in de praktijk werd voor de familievertrouwenspersonen een meerdaagse cursus georganiseerd, o.l.v. een professioneel mediator. Vooraanstaand psychiater/bestuurder Ingeborg Siteur presenteerde tijdens een opleiding dag het 'contextueel werken' in de psychiatrie. Daarnaast is op het gebied van communicatie, bemiddeling en vertegenwoordiging door experts van buiten cursussen verzorgd.

Familievertrouwenspersonen en de landelijke staf van de LSFVP namen deel aan door VWS en ketenpartners georganiseerde conferenties, waarbij zij het nieuwe werk van de familievertrouwenspersonen presenteren en toelichten. De aanstelling van een jurist en een communicatieadviseur levert hierbij zijn meerwaarde op. Zo wordt voor naasten en familievertrouwenspersonen verschillend informatiemateriaal samengesteld en gepubliceerd, digitaal en in folders.

In het kader van de voorbereiding op de Wvvgz hebben familievertrouwenspersonen oefensessies gevolgd in hun regio met veldpartijen als gemeenten, politie, PVP en GGZ-instellingen. Daarnaast zijn in het kader van de implementatie van de nieuwe wet veel contacten en afstemmingsmomenten met de ketenpartners geweest, al dan niet in het kader van werkafspraken vanuit het Landelijk Ketenoverleg en Bestuurlijke Ketenraad. Een belangrijke bijdrage in het afstemmen van processen hebben de juridisch medewerker en communicatiemedewerker verzorgd, met name daar waar grote informatiebehoefte bleek te bestaan bij andere organisaties over de positie van familie en het werk van familievertrouwenspersonen binnen de nieuwe wet.

Daarnaast zijn medio 2019 via de hulplijn vragen over de Wvvgz binnen gekomen. Deze vragen kwamen voornamelijk van familie en naasten en doen een beroep op capaciteit van zowel familievertrouwenspersonen in het primair proces als ondersteuning door het bureau of de werkgroep juridisch en methodiek. Hiermee is tijd gemoeid van familievertrouwenspersonen in de regio's, ondersteuning door een jurist, communicatie en stafmedewerker. Een en ander is omgezet naar methodiek en instructie. Hier zijn zowel de werkgroep methodiek als juridisch bij betrokken. Ook RAPP is hiervoor aangepast om registratie van inzet en overige kosten mogelijk te maken.

Voor het borgen en verbeteren van de kwaliteit van de werkprocessen in het primaire proces zijn er vier werkgroepen actief geweest, bestaande uit de stafmedewerker en familievertrouwenspersonen. Daar waar wenselijk zijn andere bureaumedewerkers aangeschoven. De werkgroepen hielden zich bezig met registratie en rapportage, Wvvgz en scholing, advies en hulplijn en methodiek. Zij hebben niet alleen aanpassingen aangebracht in bestaande werkprotocollen en methodieken, maar ook nieuwe gemaakt. Waar nodig werden gevolgen van de wet vertaald in uitvoerbare instructies voor het handboek Methodiek. Dit geldt bijvoorbeeld voor het melden van structurele tekortkomingen in de zorg bij de IGJ en het bemiddelen in de triade, taken die de wet expliciet benoemt.

Casuïstiekbespreking en intervisie hebben plaats gevonden in de regio's voor elke familievertrouwenspersoon. Daarnaast is voor een beperkte groep van voornamelijk nieuwe medewerkers Bureau de Mat ingezet voor een specifieke methodische manier van intervisie. Alle Familievertrouwenspersonen hebben vier keer per jaar met elkaar en het landelijk bureau een landelijke vergadering waarbij beleid en inhoud afgestemd worden, zo ook het afgelopen jaar.

Familievertrouwenspersonen hebben in wisselende samenstelling deel aan de volgende activiteiten:

- Collegiale en juridische consultatie, met aandacht voor veilig werken in verband met privacywetgeving en de nieuwe Wet verplichte ggz;
- Regioteambijeenkomsten voor het bespreken van casuïstiek, werkafspraken en vervanging;
- Intervisie in de regionale teams voor het bespreken van casuïstiek en het toetsen en ontwikkelen van werkstijl en aanpak;
- Trainingen (3) van externe om wegwijs te worden in de nieuwe wetten;
- Een training communicatie volgens de wet privacy;
- Vervolgtraining contextueel werken voor verdiepen van het werken in de triade;
- Oefensessies in de werkregio met veldpartijen als gemeenten, politie, PVP en GGZ-instellingen betreffende de Wvvgz;
- Inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers;
- Jaargesprekken met aandacht voor persoonlijke leerdoelen;
- Individuele scholingstrajecten;
- Congressen voor verdieping van het werk en het geven van presentaties en workshops over het werk;

In 2019 zijn de volgende werkgroepen (bestaande uit de directeur, beleidsmedewerker, eventueel overige staf en een beperkte deelname vanuit de familievertrouwenspersonen) actief geweest en de volgende resultaten geboekt:

- De werkgroep Methodiek heeft het handboek verder uitgewerkt en aangescherpt. Daarnaast hebben aanvullingen plaats gevonden zoals de werkwijze rond de Wvvgz en de werkwijze met digitale middelen en de wet privacy.
- De werkgroep Scholing heeft de methodische intervisie en collegiale ondersteuning nader beschreven en in de praktijk gebracht om vervolgens een planning te maken voor trainingen.
- De werkgroep Registratie en Rapportage heeft aanpassingen gedaan in de systematiek van rapportage om de veranderingen door de wet Wvvgz in te voegen. Daarnaast is het format van het jaarverslag voor de instellingen aangescherpt om deze meer gestandaardiseerd op te kunnen leveren en bespreken met de Raad van Bestuur of diens vertegenwoordiger binnen de instellingen.
- De werkgroep Advies-en hulplijn heeft aanpassingen gedaan in het werkproces ter aanscherping.
- De werkgroep Juridische Zaken heeft de implementatie van de Wvvgz georganiseerd en uitgevoerd door middel van het vergaren en beschikbaar stellen van kennis over de nieuwe wet, bij te dragen aan de voorbereiding van de vertegenwoordiging van de LSFVP in de landelijke gremia.

De werkgroepen hebben thematisch en intensief samengewerkt en zijn op onderwerp soms bijeengevoegd om effectiever en efficiënter resultaten te kunnen boeken. Zo hebben de werkgroepen Methodiek, Juridische zaken en Scholing in gezamenlijkheid de organisatie en de medewerkers voorbereid op de uitvoering van de wettelijke taak per 01-01-2020.

Tot slot: de familievertrouwenspersonen hebben regelmatig behoefte aan specifieke en specialistische informatie. De LSFVP bouwt gestaag aan een kennisbank welke via een digitale applicatie (SharePoint) verder wordt gevuld. Met behulp van trefwoorden worden informatie, documenten en verwijzingen beschikbaar gesteld. Ook bevat de applicatie interne en externe nieuwsbrieven. Er is een compacte bibliotheek met recente uitgaven die geleend worden door de vertrouwenspersonen.

4. Landelijk bureau

Op het landelijk bureau zijn de bestuurlijke, ondersteunende, secretariële en administratieve taken ondergebracht om de bedrijfsvoering en ondersteuning van het primaire proces goed te laten blijven verlopen. De interne organisatie is gericht op het faciliteren van de familievertrouwenspersonen en het leveren van noodzakelijke diensten aan alle interne en externe stakeholders. Enkele noodzakelijke diensten werden in de eerste periode van 2019 nog bij de stichting PVP ingehuurd ofwel elders van buiten betrokken. De stapsgewijze terugtrekking van de ingehuurde bijdrage aan onze ondersteunende functies door de Stichting PVP maakte het noodzakelijk alle staffuncties volledig *in house* te organiseren. Daarbij speelt de voorbereiding op de Wvvgz een rol, met name waar het gaat om de behoefte aan een uitbreiding van administratieve, ICT, communicatieve en juridische functie omdat in die gebieden vraag naar capaciteit ontstond om de wet goed uit te kunnen voeren. Ook de wettelijk verordonnerde gegevensbescherming heeft personele en materiële consequenties gehad. In onderstaande tabel is deze uitbreiding zichtbaar gemaakt.

Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jaarbasis
Landelijk Bureau													
Bestuurder	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Stafmedewerker K&O	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	1,17
Juridisch medewerker	0,00	0,00	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,46
Communicatieadviseur	0,00	0,00	0,00	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,67
Bedrijfsvoering	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Financieel medewerker	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67
Administratief medewerker	0,00	0,00	0,00	0,00	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,44
Subtotaal landelijk bureau	3,67	3,67	4,22	5,11	5,78	5,78	5,78	5,78	5,78	5,78	6,78	6,78	5,41
Familievertrouwenspersonen	16,97	16,97	16,42	16,42	15,64	15,64	14,44	15,44	15,44	16,22	15,94	15,94	15,96
Totaal bezetting	20,64	20,64	20,64	21,53	21,42	21,42	20,22	21,22	21,22	22,00	22,72	22,72	21,37
waarvan sociaal domein	0,99	0,72	0,54	0,47	0,40	0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29
Totaal bezetting instellingssubsidie	19,65	19,91	20,10	21,05	21,01	21,05	20,22	21,22	21,22	22,00	22,72	22,72	21,07

Inzet op het gebied van werving en selectie, juridische kennis, communicatie, (financiële) administratie, P-functie, ICT-programmatuur en opleidingsactiviteiten is nodig geweest om goed voorbereid te zijn op de komst van de Wvvgz en het wegvallen van de inhuur van ondersteunende diensten van de Stichting PVP.

Uit bovenstaande tabel blijkt duidelijk dat de begrootte formatie in het primaire proces (21,5 fte) niet hebben gehaald. Oorzaken zijn onverwacht vertrek van familievertrouwenspersonen en een moeizame werving/selectie. De eisen die aan de functie worden gesteld zijn hoog, zowel op het gebied van kennis en ervaring als op het gebied van competenties. Ook speelde een rol dat door de evenredige verdeling van werkaanbod onder de familievertrouwenspersonen een nieuwe verdeling van instellingen onder hen ontstond. Het is niet gewenst daar veel en frequent in te wijzigen, waardoor tekorten soms op andere plekken ontstonden dan in de geografische omgeving van de woonplaats van de vertrekkende medewerker.

Governance

Na het aftreden van de laatste bestuursleden die nog aan de wieg van de oprichting van de LSFVP hebben gestaan is in het vierde kwartaal een discussie ontstaan over de meest gewenste, toekomstbestendige en effectieve bestuursvorm van de organisatie. Deze discussie is gevoerd onder leiding van mevrouw mr. Claudia Zwetsloot en de heer mr. Erwin Zondervan, beiden verbonden aan advocatenkantoor Eldermans en Geerts Advocaten te Zeist, gespecialiseerd in arbeids- en ondernemingsecht en mevrouw mr. Karen Anne Hüpler-Hebben, notaris bij KAeP te Utrecht. Gekozen is voor een van de bestaande praktijk van in acht genomen afstand van het bestuur tot de dagelijkse operatie van de stichting, nauwkeurige vastlegging van aansprakelijkheden en aansluiting bij de (aanstaande wettelijke) wijzigingen rond good governance in de publieke sector. Een en ander resulteerde in een wijziging van bestuur-directiemodel naar een raad van toezicht model. De directeur verkreeg daarmee de positie van directeur-bestuurder terwijl de leden van het bestuur de raad van toezicht zijn gaan vormen. Er zijn nieuwe statuten en een directiereglement opgesteld, welke nog in 2019 zijn geaccordeerd door de personeelsvertegenwoordiging (pvt). Daarmee is de voorgenomen organisatieaanpassing nog in 2019 een feit geworden. Vanwege geplande verkiezingen van de pvt is het nieuwe, op de wijziging van besturingsmodel afgestemde, reglement voor de medezeggenschap pas in januari 2020 door de pvt aangenomen. De nieuwe statuten zijn bij de Kamer van Koophandel gedeponereerd, zo ook de opgave van personalia van de leden van de raad van toezicht en de directeur-bestuurder.

Honoraria van de directeur-bestuurder (FWG 75, CAO GGZ) en de leden van de raad van toezicht voldoen aan de WNT-normen.

5. Risicomanagement

De financiële risico's met betrekking tot de instellingssubsidie voor de LSFVP waren ook in 2019 beperkt. De cashflow van de stichting is eenvoudig te beheersen dankzij een hoge mate van voorspelbaarheid van de voornaamste uitgaven, met name de salarisbetalingen en de belangrijkste inkomsten, zoals de voorschotten op de instellingssubsidie en de cofinanciering vanuit ggz instellingen. MARAPS voorzien in zicht op de voortgang van de uitputting van de begroting, waarna bijgestuurd wordt, ofwel het ministerie wordt verzocht de begroting aan te mogen passen. Door middel van kwartaalrapportages op kostenplaatsniveau bewaakt het bestuur het verloop van de subsidiebesteding in relatie tot het realiseren van de jaarwerkplanactiviteiten. Het honoreren van de aangevraagde begroting (subsidie) en het daarbij behorende activiteitenplan hangt sterk samen met de argumentatie of de voorgenomen bestedingen noodzakelijk en doelgericht zijn. Een en ander wordt vastgelegd in een beschikking waar een DAEB een belangrijk onderdeel van uitmaakt. In deze DAEB wordt jaarlijks vastgelegd welke activiteiten van de LSFVP subsidiabel zijn en daarmee voldoen aan de Europese regelgeving. De kern van deze toets bestaat uit het oordeel dat er sprake is van een markt die niet functioneert. De wettelijke basis van het familievertrouwenswerk welke in de Wvvgg is vastgelegd geeft daardoor wel vertrouwen ten aanzien van de inkomsten en activiteiten van de LSFVP, maar biedt nog geen zekerheid voor continuïteit op de lange(re) termijn. De financiële zekerheid van de stichting hangt samen met de keuzes die de Rijksoverheid maakt betreffende de financiering van het familievertrouwenswerk en de wijzigingen die volgen uit de Wet verplichte ggz. De invloed die de stichting kan aanwenden op die keuzes is beperkt, maar wordt waar mogelijk benut om de landelijke beschikbaarheid van kwalitatief hoogstaand en onafhankelijk vertrouwenswerk voor familieleden en naasten van ggz-patiënten te waarborgen. De instrumenten die hiervoor in 2019 werden ingezet bestonden voornamelijk uit voorlichting, lobbyen en corporate communicatie. In 2020 zal verder worden gewerkt aan risicospreiding, onder andere door activiteiten gericht op het andere partijen/overheden te interesseren voor het inkopen van familievertrouwenswerk. De LSFVP investeert doorlopend in goede relaties met andere partijen. Dat is van cruciaal belang. Zo is een nauwkeurige afstemming mate VWS voorwaardelijk voor het vermijden van financiële risico's. Hoewel geen onderwerp van de verslaglegging over de instellingssubsidie is de afrekening van een in 2019 besteed deel van de projectsubsidie aangaande onze aflopende activiteiten in het Sociaal domein onderwerp van verschil in inzicht geweest. Dit had kunnen leiden tot een niet subsidiabele last van 75K voor de LSFVP. In goed overleg heeft VWS deze kosten op zich genomen waardoor een financieel probleem afgewend is kunnen worden. Betere afstemming over subsidiewaardigheid van kosten moet ook risico's bij onze kernactiviteiten helpen voorkomen. In 2020 zal de LSFVP en VWS hier structureel en periodiek over afstemmen.

De stichting onderkent daarnaast een aantal risico's op het gebied van ICT, zowel waar het de afhankelijkheid van ICT betreft als de beheersing van de opgeslagen informatie. Deze risico's zijn zo veel mogelijk ondervangen met technische oplossingen en beleidsmaatregelen. De continuïteit van werkzaamheden in het geval van een calamiteit is geborgd door de leverancier bij wie de ICT is uitbesteed. Persoonsgegevens worden bewaard conform de Wet bescherming persoonsgegevens en er is binnen de stichting voortdurend aandacht voor informatieveiligheid. Medewerkers zijn via het ICT-protocol geïnstrueerd. Het netwerk is beveiligd. In het autorisatiebeleid staat beschreven welke medewerkers welke informatie mogen ontsluiten.

Familievertrouwenspersonen werken in hoge mate zelfstandig en buiten direct toezicht. Omdat zij volgens vastgestelde methodieken werken en aan intervisie casuïstiekbesprekingen, collegiale consultatie en andere overlegvormen deelnemen, zijn risico's voor medewerkers en organisatie tot een minimum beperkt. Minimaal jaarlijks vindt er een gesprek tussen de directeur en de individuele familievertrouwenspersoon plaats waarin risico's voor de medewerker en organisatie aan de orde komen.

De wettelijke verankering van het familievertrouwenswerk in de aankomende Wet verplichte ggz en de stabiele subsidierelatie met VWS draagt in sterke mate bij aan de continuïteit van de organisatie.

Het COVID-19 virus (coronavirus) en de daartegen genomen maatregelen door de rijksoverheid, kunnen een significante impact hebben op LSFVP. Afdoende maatregelen zijn genomen om het besmettingsgevaar te minimaliseren. Deze maatregelen worden wekelijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. In ieder geval wordt zo

veel mogelijk thuisgewerkt en zijn face-to-face contacten met familie lange tijd niet toegestaan. Consequenties op lange termijn kunnen ontstaan als er consequenties voor de subsidie zouden gaan ontstaan. De coronacrisis kan dan gevolgen hebben op de volgende financiële risicogebieden:

- a) De organisatie heeft voldoende liquiditeit om het komende jaar op te vangen.
- b) De organisatie heeft voldoende liquiditeit om het komende jaar op te vangen maar zal een significant andere waardering van activa hebben door corona.
- c) Er is wel sprake van invloed op vermogen en resultaat maar de organisatie verwacht zonder overheidssteun de crisis te doorstaan.
- d) De organisatie kan met de bestaande aangekondigde overheidsmaatregelen naar verwachting een periode van een jaar na balansdatum doorkomen.
- e) De organisatie heeft naast de reeds aangekondigde maatregelen naar verwachting aanvullende steun nodig.
- f) De organisatie besluit haar activiteiten vrijwillig te staken vanwege het coronavirus.
- g) De organisatie verkeerde al in moeilijk weer en komt niet in aanmerking voor ondersteuning.

Ad a) De organisatie heeft voldoende liquiditeit om het komende jaar op te vangen.

De financiering van LSFVP vindt plaats door bevoorschotting op een jaarlijks toe te kennen instellingssubsidie van het ministerie van VWS (65% van de inkomsten) en bijdragen van de Wvvgz-locaties (35% van de inkomsten). Beide bijdragen zijn (vrijwel) onafhankelijk van het aantal hulpvragen. Hierdoor heeft de liquiditeit van LSFVP het komende jaar een hoge mate van voorspelbaarheid en is voldoende liquiditeit gegarandeerd.

Op de langere termijn kan er wel een risico zijn voor de financiële zekerheid. Het ministerie van VWS of de Wvvgz-locaties kunnen andere keuzes maken betreffende de financiering als de coronacrisis tot gevolg heeft dat het aantal hulpvragen structureel en trendmatig vermindert of als gevolg van een economische recessie. De invloed die de stichting kan aanwenden op die keuzes is beperkt, maar wordt waar mogelijk benut om de landelijke beschikbaarheid van kwalitatief hoogstaand en onafhankelijk vertrouwenswerk voor familieleden en naasten van ggz-patiënten te waarborgen. De instrumenten die hiervoor worden ingezet bestaan voornamelijk uit voorlichting, lobbyen en corporate communicatie. Het komend jaar schat het bestuur dit risico echter laag in.

Ad b) De organisatie heeft voldoende liquiditeit om het komende jaar op te vangen maar zal een significant andere waardering van activa hebben door corona.

Voor wat betreft de risico-inschatting van de liquiditeit zie onderdeel a.

De vaste activa van LSFVP betreffen vooral ICT-middelen, namelijk laptops. LSFVP bezit verder geen registergoederen. Het is dan ook niet te verwachten dat door de coronacrisis een significant andere waardering van de activa nodig zal zijn.

Ad c) Er is wel sprake van invloed op vermogen en resultaat maar de organisatie verwacht zonder overheidssteun de crisis te doorstaan.

De risico-inschatting van het vermogen en resultaat van de coronacrisis is hetzelfde als die voor de liquiditeiten. De baten hebben een hoge mate van voorspelbaarheid het komende jaar en worden niet vastgesteld op basis van het aantal hulpvragen. Op de langere termijn kan er het risico bestaan dat het ministerie van VWS andere keuzes maakt betreffende de financiering van het familievertrouwenswerk door gevolgen van de coronacrisis. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar onderdeel a.

Samengevat verwacht het bestuur het komende jaar geen grote invloed op vermogen en resultaat. Overheidssteun zal niet nodig zijn om de crisis te doorstaan.

Ad d) De organisatie kan met de bestaande aangekondigde overheidsmaatregelen naar verwachting een periode van een jaar na balansdatum doorkomen.

Familievertrouwenspersonen zijn het gewend te werken met een hoge mate van zelfstandigheid en buiten direct toezicht. Omdat zij volgens vastgestelde methodieken werken en aan intervisie casuïstiekbesprekingen, collegiale consultatie en andere overlegvormen deelnemen, zijn risico's voor medewerkers en organisatie tot een minimum beperkt. De ICT is zo ingericht dat familievertrouwenspersonen en medewerkers van het landelijk

bureau op afstand (digitaal) kunnen thuiswerken. Via nieuwsbrieven worden alle medewerkers op de hoogte gehouden.

Het bestuur verwacht dat de organisatie een periode van een jaar na balansdatum kan blijven functioneren op adequaat niveau met de bestaande overheidsmaatregelen.

Ad e) De organisatie heeft naast de reeds aangekondigde maatregelen naar verwachting aanvullende steun nodig.

De overwegingen bij de risico-inschatting voor de noodzaak van aanvullende steun is gelijk aan die in onderdeel c.

Ad f) De organisatie besluit haar activiteiten vrijwillig te staken vanwege het coronavirus.

De organisatie is absoluut niet voornemens de activiteiten vrijwillig te staken. Integendeel, de wettelijke verankering van het familievertrouwenswerk in de aankomende Wet verplichte ggz en de stabiele subsidierelatie met VWS draagt in sterke mate bij aan de continuïteit van de organisatie. Het scenario van vrijwillige bedrijfsstaking acht het bestuur dan ook niet aanwezig.

Ad g) De organisatie verkeerde al in moeilijk weer en komt niet in aanmerking voor ondersteuning.

De organisatie was voor de coronacrisis niet in een positie van verminderde continuïteitszekerheid. Verder verwacht het bestuur dat eventuele ondersteuning niet noodzakelijk zal zijn. Zie voor een meer uitgebreide toelichting onderdeel c.

Conclusie

Het uitbreken van het Coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid vanaf maart 2020 zorgen voor grote economische onzekerheid op tenminste de korte termijn en waarschijnlijk ook de langere termijn. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Voor de LSFVP is de onzekerheid gelukkig minimaal. De subsidie blijft ook in 2020 normaal betaald en we verwachten zeker geen afname in het aantal vragen van familie en naasten naar onze dienstverlening. Wij zijn daarom van mening dat de organisatie de huidige corona-crisis goed kan doorstaan zonder externe steun.

6. Financiële realisatie 2019

Rekening van baten en lasten

Jaarrekening 2019

Baten

subsidies	1.556.218
overige baten	488.975
baten project Sociaal Domein	79.541
totaal baten	2.124.734

Lasten

Personeelskosten	1.601.034
Huisvestingskosten	31.064
Bureaunkosten	213.474
algemene kosten	67.539
Reiskosten	60.827
Afschrijvingskosten	7.103
lasten project Sociaal Domein	79.541
totaal lasten	2.060.582

Exploitatieresultaat € **64.152**

Resultaat 2019

In 2019 bedragen de baten (inkomsten) van de stichting € 2.124.734. Deze inkomsten komen uit de instellingssubsidie van het Ministerie van VWS, de (herziene) projectsubsidie Sociaal Domein en de bijdrage door de ggz-instellingen waar familievertrouwenspersonen van de LSFVP werken. De lasten (uitgaven) bedragen € 2.060.582.

Het jaarresultaat is hierdoor € 64.152 positief. Dit bedrag verrekent de stichting met toestemming van het Ministerie van VWS met de egalisatiereserve tot het maximum van 10% van de instellingssubsidie.

Aan personeelskosten is € 1.601.034 betaald, circa 81% van de totale uitgaven (exclusief de projectuitgaven Sociaal Domein) van de stichting.

Cofinanciering door ggz-instellingen van loonkosten LSFVP

De LSFVP brengt 35% van de loonkosten van haar familievertrouwenspersonen in rekening bij de ggz-instelling waar de familievertrouwenspersoon wordt ingezet. Deze opbrengsten zijn verantwoord als opbrengsten uit

vertrouwenswerk. Voor een familievertrouwenspersoon die in dienst is van de ggz-instelling brengt de instelling 50% van de loonkosten (maximaal schaal 55 van de cao GGZ) in rekening bij de LSFVP. Deze kosten zijn verantwoord als inhuur medewerkers.

Kosten bestuur en toezicht

Het salaris van de directeur bedraagt in 2019 € 104.989 bruto per jaar (exclusief werkgeverslasten). Het salaris is ingeschaald in de cao GGZ op basis van een weging van de functie door Functiewaardering Gezondheidszorg (FWG). Het salaris van de directeur blijft hiermee onder het in de Wet Normering Topinkomens vastgelegde maximum.

De beschikbare vergoeding voor de raad van bestuur is in 2019 vastgesteld op € 1.500 netto per jaar. Zij ontvangen geen vergoeding voor telefoon, reiskosten, porto en dergelijke. De gezamenlijke bezoldiging van de raad van bestuur bedraagt in 2019 € 6.919.

Financiering van de activiteiten

De financiering van de LSFVP bestaat sinds 2013 uit een instellingssubsidie die door het Ministerie van VWS wordt verleend. Jaarlijks vraagt de stichting subsidie aan op basis van een activiteitenplan en begroting. Nadat de subsidie wordt verleend door het ministerie, ontvangt de stichting periodiek een voorschot. Na afronding van het jaar dient de stichting de aanvraag tot subsidie vaststelling in. De LSFVP is aangemerkt als ANBI.

In 2016 is de LSFVP gestart met het project Sociaal Domein. Dit project loopt initieel van juni 2016 tot en met mei 2018. De LSFVP heeft voor dit project € 599.262 project subsidie gekregen van het ministerie. In 2018 is een herziening van de projectsubsidie toegekend van €124.500 voor verlenging van het project tot eind 2018. Op 24 april 2020 is een wijziging van de herziening van de projectsubsidie toegekend voor €79.541 voor een wijziging van de einddatum van het project tot 1 juli 2019. Het totaal verleende subsidiebedrag voor de hele projectperiode bedraagt daarmee €803.303.

Eigen vermogen

De egaliseringsreserve bedraagt eind 2019 € 181.960. Aan deze reserve is door VWS een beperkte bestedingsmogelijkheid gegeven. De egaliseringsreserve mag alleen worden gebruikt voor geplande activiteiten waarvoor subsidie is verleend, maar waarvoor het begrote bedrag ontoereikend blijkt te zijn.

Investerings

In 2019 investeerde de stichting € 19.422 in huisvesting, mobiele communicatie en laptops voor personeel zonder vaste werkplek. De investeringen worden lineair afgeschreven in vijf jaar.

Bijlagen

Aangesloten instellingen met BOPZ-aanwijzing

Ultimo 2019

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN

Dimence	Stichting Dimence	samenwerkingsovereenkomst
GGz Centraal	Stichting GGZ Centraal Amersfoort	samenwerkingsovereenkomst
	Stichting GGZ Centraal Ermelo	
Rivierduinen	GGZ Rivierduinen	samenwerkingsovereenkomst
GGz InGeest	GGZ Ingeest (Meerlanden en Zuid-Kennemerland)	samenwerkingsovereenkomst
	GGZ Ingeest (Amsterdam-Amstelland)	
Sinaï Centrum	Sinaï Centrum	samenwerkingsovereenkomst (onderdeel Arkin)
Arkin	Jellinek	samenwerkingsovereenkomst
	Novarum	
	Npi	
	Mentrum	
	Roads B.V.	
	Inforsa	
	Spoedeisende Psychiatrie Amsterdam	
	Sinaï Centrum	
	Punt P	
GGNet	Stichting GGNet	samenwerkingsovereenkomst
Pro Persona GGz	Indigo	samenwerkingsovereenkomst
	Pompestichting	
	Regionale Centra voor GGz	
	Pro Persona Jeugd	
	Psydon	
	Kliniek Overwaal	
	RIBW Leger des Heils GGz Nijmegen	
	Stichting Pro Persona GGz	
GGZ Drenthe	GGZ Drenthe	samenwerkingsovereenkomst
	RIBW Leger des Heils GGZ Drenthe	
Yulius	Yulius	samenwerkingsovereenkomst

GGZ Westelijk Noord-Brabant	GGZ Westelijk Noord-Brabant	samenwerkingsovereenkomst
	Stichting Maatschappelijke Opvang Breda en Omstreken	
	Stichting Tender	
	Traverse	
GGZ Delfland	GGZ Delfland	samenwerkingsovereenkomst
Lievegoed	Lievegoed	samenwerkingsovereenkomst (onderdeel Parnassia)
Parnassia Groep	Parnassia B.V.	samenwerkingsovereenkomst
	Brijderstichting	
	Stichting Anton Constandse	
	Context	
	De Jutters	
	Indigo Zorgservice	
	Lucertis	
	PsyQ	
	I-Psy	
	Palier	
	Lievegoed	
	Parnassia Haaglanden	
	BAVO Europoort B.V.	
	GGZ Dijk en Duin	
GGZ Oost-Brabant	Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Oost-Brabant	samenwerkingsovereenkomst
Eleos	RIBW Eleos Zeeland	dienstverleningsovereenkomst
	Eleos	
	RIBW Eleos Zuid-Hollandse Eilanden	
GGZ Breburg Groep	GGZ Midden-Brabant	samenwerkingsovereenkomst
	GGZ Regio Breda	
GGZ Noord-Holland Noord	Stichting GGZ Noord-Holland Noord	samenwerkingsovereenkomst
	RIBW Leger des Heils GGZ Noord-Holland Noord	
	GGZ-centrum West Friesland	
Lentis	Stichting Lentis Maatschappelijke Onderneming	samenwerkingsovereenkomst
Reinier van Arkel	Reinier van Arkelgroep	samenwerkingsovereenkomst
Altrecht	Stichting Altrecht	samenwerkingsovereenkomst
Fivoor		samenwerkingsovereenkomst (vanaf 2019 onderdeel Parnassia)

GGZ Friesland	GGZ Friesland	samenwerkingsovereenkomst
	RIBW Leger des Heils GGZ Friesland	
GGzE	Geïntegreerde Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven en de Kempen	samenwerkingsovereenkomst
Emergis	Stichting Emergis	samenwerkingsovereenkomst
Mondriaan	GGZ Mondriaan	samenwerkingsovereenkomst
	PsyQ	
Antes	Bouman verslavingszorg	samenwerkingsovereenkomst
	Youz (jeugd)	
	Sprank (kortdurende behandeling)	
	Delta Psychisch centrum	
Vincent van Gogh	Vincent van Gogh Instituut	samenwerkingsovereenkomst

PSYCHIATRISCHE AFDELINGEN VAN ALGEMENE ZIEKENHUIZEN

SymforaMeander Centrum	SymforaMeander Centrum	dienstverleningsovereenkomst
Zuyderland Geestelijke Gezondheidszorg / PAAZ	Orbis GGz	samenwerkingsovereenkomst
St. Antonius, afdeling Psychiatrie en Psychologie	PAAZ Antonius Ziekenhuis Sneek	dienstverleningsovereenkomst
St. Antonius, afdeling Psychiatrie en Psychologie	Antonius Ziekenhuis Utrecht - Nieuwegein	dienstverleningsovereenkomst
Zaans Medisch Centrum	Zaans Medisch Centrum	dienstverleningsovereenkomst

PSYCHIATRISCHE AFDELINGEN VAN ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN

AMC		dienstverleningsovereenkomst
Academisch Ziekenhuis Groningen	Universitair Medisch Centrum Groningen afdeling Psychiatrie	dienstverleningsovereenkomst
UMC Utrecht	Utrechts Medisch Centrum afdeling Psychiatrie	dienstverleningsovereenkomst

VERSLAVINGSKLINIEKEN (exclusief verslavingsafdelingen APZ categorie I)

Novadic Kentron	Novadic Kentron	dienstverleningsovereenkomst
Bouman Geestelijk Gezondheidszorg	Bouman verslavingszorg	samenwerkingsovereenkomst (onderdeel Antes)

KLINIEKEN VOOR KINDER- EN JEUGDPsYCHIATRIE (exclusief K&J-afdelingen APZ categorie I)

De Bascule	Academisch Centrum De Bascule	dienstverleningsovereenkomst
Curium	Academisch Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie Curium	dienstverleningsovereenkomst
Youz (voorheen Dr. Leo Kannerhuis)	Youz	samenwerkingsovereenkomst (onderdeel Parnassia)

FORENSISCHE PSYCHIATRIE (exclusief forensische afdelingen APZ categorie I)

De Kijvelanden	De Kijvelanden	samenwerkingsovereenkomst (onderdeel Parnassia)
-----------------------	----------------	---

INSTELLINGEN GENOEMD IN BIJLAGE 2 OF 3 WET BOPZ

Cordaan	Stichting Cordaan	samenwerkingsovereenkomst
	Cordaan "In het Zomerpark"	

Aangesloten instellingen met een dienstverleningsovereenkomst

Ultimo 2019

Apanta GGZ	Apanta	dienstverleningsovereenkomst
De Viersprong	Psychotherapeutisch Centrum De Viersprong	dienstverleningsovereenkomst
De Zeeuwse Gronden	Zeeuwse Gronden	dienstverleningsovereenkomst
GGZ Pameijer	Stichting Pameijer (SP)	dienstverleningsovereenkomst
	Stichting Pameijer SP	
	Stichting Pameijer SP regio ZHE	
HVO-Querido	Stichting HVO-Querido	samenwerkingsovereenkomst
Kwintes	Stichting Kwintes	dienstverleningsovereenkomst
Levanto Groep	RIMO Parkstad	dienstverleningsovereenkomst
	RIBW Heuvelland en Maasvallei	
	Impuls	
Lister	Lister	dienstverleningsovereenkomst
Met GGZ	Stichting Mensana RIBW Noord- en Midden-Limburg	dienstverleningsovereenkomst
Molemann Tielens De Brouwerij	Molemann Tielens De Brouwerij Amsterdam	dienstverleningsovereenkomst
RIBW Brabant	RIBW Midden-Brabant	dienstverleningsovereenkomst

RIBW Kennemerland/Amstelland en Meerlanden	RIBW Kennemerland/Amstelland en Meerlanden	dienstverleningsovereenkomst
RIBW Nijmegen en Rivierenland	RIBW Nijmegen en Rivierenland	dienstverleningsovereenkomst
RIBW Zaanstreek, Waterland, West-Friesland	RIBW Zaanstreek, Waterland, West-Friesland	dienstverleningsovereenkomst
VNN	Verslavingszorg Noord- Nederland	dienstverleningsovereenkomst

Medewerkers

Bestuur

- De heer Rudi Rikken (voorzitter, tot september 2019)
- Mevrouw Titia Veltmann (vice-voorzitter, tot september 2019)
- De heer Dick de Lange (voorzitter, vanaf mei 2019)
- Mevrouw Veronique Esman (vice-voorzitter, vanaf januari 2018)
- De heer Rob Laane (penningmeester, vanaf januari 2017)
- De heer Peter Glasbeek (lid, vanaf januari 2017)

Landelijk Bureau

- De heer Rob Jongejans, directeur-bestuurder
- Mevrouw Nathalie Koeman, bureaumanager
- De heer Toon Vriens, stafmedewerker
- Mevrouw Ellen de Leijer, stafmedewerker
- De heer Teus Polman, financieel medewerker
- Mevrouw Banaz Barzandji, administratief medewerker
- Mevrouw Anneke Huson, communicatiemedewerker
- De heer Aart van der Horst, jurist

Familievertrouwenspersonen

- Mevrouw Jettie Zijlstra
- De heer Aart van der Horst
- Mevrouw Joke van der Veer
- Mevrouw Jacqueline Rodenburg
- Mevrouw Olga Khaiboulov
- Mevrouw Myrna Seekles
- Mevrouw Ellen de Leijer
- Mevrouw Judith van Nimwegen
- De heer Peter Brakel
- De heer Wim van Lierop
- Mevrouw Liset Bartels
- De heer Chris de Haas
- Mevrouw Corry Post
- De heer Jan Gerard Ahout
- De heer Guus van Loenen
- Mevrouw Truus Bijker

- Mevrouw Rine Palsma
- De heer Christiaan Verweij
- Mevrouw Els Dietvorst

Doelstelling en activiteiten van de LSFVP

De stichting heeft ten doel aan familieleden en naastbetrokkenen van patiënten die zijn ingeschreven bij organisaties voor geestelijke gezondheidszorg professionele ondersteuning te leveren bij hun vragen en het opkomen voor hun belangen, gerelateerd aan de zorg voor de patiënt, alsmede al het geen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn (statuten, artikel 3.1).

De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- Het in dienst nemen dan wel inhuren van familievertrouwenspersonen die, op verzoek van organisaties voor geestelijke gezondheidszorg en met inachtneming van de in lid 1 opgenomen doelstelling van de stichting, te werk worden gesteld in deze organisaties;
- Zorg te dragen voor het opleiden van familievertrouwenspersonen;
- Deelname aan het publieke debat over rechten en belangen van familieleden en naastbetrokkenen van patiënten die zijn ingeschreven bij organisaties voor geestelijke gezondheidszorg;
- Haar kennis en inzichten beschikbaar te stellen om een professionele klachtopvang voor deze familieleden te bevorderen in instellingen voor geestelijke gezondheidszorg;
- Structurele tekortkomingen in de geestelijke gezondheidszorg te signaleren en te monitoren;
- Het actief ondersteunen van het professionaliseren en objectiveren van klachtopvang in de geestelijke gezondheidszorg;
- Al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

(statuten, artikel 3.2)

De stichting beoogd niet het maken van winst (statuten, artikel 3.3)

Met het ministerie van VWS is de afspraak gemaakt dat ook in situaties van voorbereiding op opname, in korte periodes tussen opnames en afsluitend na opname de familie en naasten zich tot de LSFVP kunnen wenden.

Toelichting en omvang van het vrij besteedbaar vermogen

LSFVP heeft per 31 december 2019 geen vrij besteedbaar vermogen. Wel is een egalisatiereserve voor de instellingssubsidie aanwezig van € 181.960. Deze mag volgens de regelgeving niet hoger zijn dan 10% van de jaarlijkse instellingssubsidie. Ook de eventuele besteding is beperkt tot activiteiten waarvoor de instellingssubsidie is verstrekt.

Stellige voornemens 2020

Er vindt een wijziging plaats van bestuur-directiemodel naar een raad van toezicht model. De directeur verkrijgt daarmee de positie van directeur-bestuurder terwijl de leden van het bestuur de raad van toezicht vormen. Er zijn nieuwe statuten en een directiereglement opgesteld, welke nog in 2019 zijn geaccordeerd door de personeelsvertegenwoordiging (pvt). Daarmee is de voorgenomen organisatieaanpassing nog in 2019 een feit geworden.

Het bestuur heeft voor 2020 geen verdere stellige voornemens met grote financiële impact anders dan de voornemens zoals zijn opgenomen in het jaarwerkplan en begroting 2020. Er zijn eveneens in 2020 nog geen bestuursbesluiten genomen die een belangrijke wijziging van het beleid betekenen of die een grote financiële impact hebben. Zie voor een meer uitgebreide toelichting het onderdeel 'governance' op bladzijde 16.

Begroting 2020

Aanvraag instellingssubsidie LSFVP 2020			
	Subsidieaanvraag 2020		
	Materieel	Personeel	Totaal
Landelijk Bureau			
Salariskosten bureau	€ 4.500	€ 372.912	€ 377.412
Salariskosten inhoudelijke ondersteuning primair proces	€ 7.125	€ 215.195	€ 222.320
Vergoeding bestuur	€ -	€ 9.000	€ 9.000
Corporate communicatie	€ 30.000	€ -	€ 30.000
Inhuur personeel	€ 1.515	€ -	€ 1.515
Bedrijfsvoering	€ 126.685	€ 7.615	€ 134.300
ICT	€ 96.930	€ -	€ 96.930
Landelijk Bureau	€ 266.755	€ 604.722	€ 871.477
Familievertrouwenswerk			
Casuïstiek	€ 83.915	€ 1.184.360	€ 1.268.275
Voorlichting	€ 10.000	€ 79.220	€ 89.220
Relatiebeheer	€ -	€ 63.985	€ 63.985
Signaleren	€ -	€ 47.230	€ 47.230
Familievertrouwenswerk instellingsgebonden	€ 93.915	€ 1.374.795	€ 1.468.710
Kwaliteit en deskundigheidsbevordering			
Deskundigheidsbevordering algemeen	€ 19.000	€ 96.740	€ 115.740
Deskundigheidsbevordering voorbereiding Wvvgz	€ -	€ -	€ -
Werkgroepen	€ 14.155	€ 44.335	€ 58.490
Kwaliteit en deskundigheidsbevordering	€ 33.155	€ 141.075	€ 174.230
Totale kosten	€ 393.825	€ 2.120.592	€ 2.514.417
Bijdragen derden:			
Bijdrage ggz aan dienstverlening familievertrouwenspersonen in dienst LSFVP			€ 616.000
Overig - ontvangen ziekengelden			€ -
Totale opbrengsten			€ 616.000
Aan te vragen subsidie			€ 1.898.417
Aangevraagde subsidie			
Subsidie - instellingssubsidie			€ 1.898.417
Totaal aangevraagde subsidie			€ 1.898.417

